

Fundamentele psihanalizei
Anul II, semestrul II

Cadre didactice:	Prof.univ.dr. Anca Munteanu Lect.univ.drd. Rodica Pantelie
Tipul disciplinei:	Obligatorie
Număr de ore alocate:	42 de ore Săptămânal, câte două ore de curs și o oră de seminar
Credite	4

Descrierea succintă a disciplinei

Prin intermediul acestei discipline, studenții vor avea posibilitatea să se familiarizeze cu specificul doctrinei și psihoterapiei psihanalitice, cu rolul fundamental jucat de psihanaliză în dezvoltarea psihologiei clinice și psihoterapiei. Cursul propune o incursiune în principalele teme ale psihanalizei, cu referiri, în paralel, la principalele aspecte ale tehnicii psihanalitice și la principalele domenii de intervenție.

Obiectivele disciplinei

- Ü Cunoașterea de către studenți a contribuției aduse de psihanaliză în descifrarea psihicului uman;
- Ü Familiarizarea studenților cu principalele domenii aplicative ale psihanalizei.

Competențe dobândite

1. Cunoaștere și înțelegere
 - § Asimilarea bazelor teoretice ale psihanalizei;
 - § Cunoașterea meritelor și limitelor terapiei psihanalitice.
2. Explicare și interpretare
 - § Aplicarea paradigmei de interpretare psihodinamică a personalității umane la studiul clinic;
3. Instrumental-aplicative
 - § Dobândirea unor abilități suplimentare în înțelegerea cauzalității de profunzime a unor fenomene și conduite psihice, normale sau patologice;
4. Atitudinale
 - § Cultivarea deschiderii și a interesului față de achizițiile viabile din psihanaliză;

Conținutul tematic al disciplinei

Perioada	Tematică și bibliografie recomandată
Săptămâna 1	Curs 1 – Periplus în biografia psihanalizei I De citit: Munteanu A, (2002): <i>Un început care se numește Freud</i> , Timișoara, Editura Eurobit (cap.1); Gay, P. (1998): <i>Freud – o viață pentru timpul nostru</i> , Ed.Trei. Complementar: Fernandez-Zoila, A. (1996): <i>Freud și Psihanalizele</i> , ED.Humanitas. Freud, S. (1993): <i>Autobiografie</i> , Ed. Științifică, București.
	Seminar 1 – Elemente de psihanaliză freudiană. Viața lui Freud și construirea teoriei freudiene De citit: Munteanu A, (2002): <i>Un început care se numește Freud</i> , Timișoara, Editura Eurobit (cap.1); Gay, P. (1998): <i>Freud – o viață pentru timpul nostru</i> , Ed.Trei. Complementar: Brătescu, G. (1994): <i>Freud și psihaliza în România</i> , Ed.Humanitas Fernandez-Zoila, A. (1996): <i>Freud și Psihanalizele</i> , ED.Humanitas.

Săptămâna 2	<p>Curs 2 – Periplu în biografia psihanalizei (II)</p> <p>De citit: Munteanu A, (2002): <i>Un început care se numește Freud</i>, Timișoara, Editura Eurobit (cap.1); Gay, P. (1998): <i>Freud – o viață pentru timpul nostru</i>, Ed.Trei.</p> <p>Complementar: Fernandez-Zoila, A. (1996): <i>Freud și Psihanalizele</i>, ED.Humanitas. Freud, S. (1993): <i>Autobiografie</i>, Ed. Științifică, București.</p> <p>Seminar 1 – Elemente de psihanaliză freudiană. Viața lui Freud și construirea teoriei freudiene</p>
Săptămâna 3	<p>Curs 3 – Periplu în biografia psihanalizei (III)</p> <p>De citit: Munteanu A, (2002): <i>Un început care se numește Freud</i>, Timișoara, Editura Eurobit (cap.1); Gay, P. (1998): <i>Freud – o viață pentru timpul nostru</i>, Ed.Trei.</p> <p>Complementar: Fernandez-Zoila, A. (1996): <i>Freud și Psihanalizele</i>, ED.Humanitas. Freud, S. (1993): <i>Autobiografie</i>, Ed. Științifică, București</p> <p>Seminar 2 – Metapsihologie. Teoria pulsională (pulsione, cele două dualisme pulsionale). Aparat psihic. Puncte de vedere: economic, topic și dinamic. Principiile funcționării psihice. Elemente de psihoterapie psihanalitică: scop, indicații.</p> <p>De citit: Laplanche, J.; Pontalis, J.B. (1994): <i>Vocabularul psihanalizei</i>”, Ed.Humanitas, (conceptele: metapsihologie; aparat psihic; economic (punct de vedere); topica, topic; dinamic; principiul plăcerii, principiul realității; principiul constanței, principiul inerției, principiul Nirvana; energie de investire; energie liberă, energie legată; proces primar, proces secundar; pulsione; pulsional (scop); pulsională componentă); sursa a pulsionii; obiect; pulsione sexuală; pulsione de autoconservare; pulsioni de viață; pulsionile eului; pulsione de moarte) Widlocher, D.; Braconnier, A. (2006): <i>Psihanaliză și psihoterapie</i>, Bucuresti, Ed.3 (cap.1, cap.2)</p> <p>Complementar: Freud, S. (2000): <i>Opere: Psihologia inconștientului</i>, Ed.Trei Articolele: § Pulsioni și destine ale pulsionilor, § Formulări despre cele două principii ale funcționării psihice</p>
Săptămâna 4	<p>Curs 4 – Structura aparatului psihic. Instanțele personalității.</p> <p>De citit: Munteanu A, (2002): <i>Un început care se numește Freud</i>, Timișoara, Editura Eurobit (cap.2) Laplanche, J.; Pontalis, J.B. (1994): <i>Vocabularul psihanalizei</i>”, Ed.Humanitas</p> <p>Seminar 2 – Metapsihologie. Teoria pulsională (pulsione, cele două dualisme pulsionale). Aparat psihic. Puncte de vedere: economic, topic și dinamic. Principiile funcționării psihice. Elemente de psihoterapie psihanalitică: scop, indicații.</p>

Săptămâna 5	<p>Curs 5 – Concepția despre Libido. Stadiile ontogenetice din perspectiva psihanalizei.</p> <p>De citit: Munteanu A, (2002): <i>Un început care se numește Freud</i>, Timișoara, Editura Eurobit (cap.3) Dolto, Fr. (1993): <i>Psihanaliza și copilul</i>, Bucuresti, Ed.Humanitas (cap.3, cap.4)</p>
	<p>Seminar 3 – Prima topică freudiană: inconștient, preconștient, conștient. Psihoterapii psihanalitice: psihanaliza copilului, psihanaliza adolescentului, psihanaliza în a doua parte a vieții.</p> <p>De citit: Munteanu A, (2002): <i>Un început care se numește Freud</i>, Timișoara, Editura Eurobit (cap.2) Laplanche, J.; Pontalis, J.B. (1994): <i>Vocabularul psihanalizei</i>”, Bucuresti, Ed.Humanitas (conceptele: Topică, topic; Inconștient; Energie liberă; energie legată; Proces primar; Proces secundar; Refulare; Preconștient; Conștient); Widlocher, D.; Braconnier, A. (2006): <i>Psihanaliză și psihoterapii</i>, Bucuresti, Ed.3 (cap.1, cap.11, 12, 13)</p> <p>Complementar: Freud, S. (2000): Opere: Psihologia inconștientului, Ed.Trei Articolele: § Cateva observatii asupra conceptului de inconștient în psihanaliză, § Refularea § Inconștientul,</p>
Săptămâna 6	<p>Curs 6 - Concepția despre Libido. Stadiile ontogenetice din perspectiva psihanalizei.</p> <p>De citit: Munteanu A, (2002): <i>Un început care se numește Freud</i>, Timișoara, Editura Eurobit (cap.3) Dolto, Fr. (1993): <i>Psihanaliza și copilul</i>, Bucuresti, Ed.Humanitas (cap.3, cap.4)</p>
	<p>Seminar 3 – Prima topică freudiană: inconștient, preconștient, conștient. Psihoterapii psihanalitice: psihanaliza copilului, psihanaliza adolescentului, psihanaliza în a doua parte a vieții.</p>
Săptămâna 7	<p>Curs 7 – Complexele ideo-afective</p> <p>De citit: Munteanu A, (2002): <i>Un început care se numește Freud</i>, Timișoara, Editura Eurobit (cap.4)</p>
	<p>Seminar 4 – A doua topică freudiană: Sine, Eu, Supraeu. Mecanismele de apărare. Elemente de psihoterapie psihanalitică: tratamentul nevrozelor.</p> <p>De citit: Munteanu A, (2002): <i>Un început care se numește Freud</i>, Timișoara, Editura Eurobit (cap.2) Laplanche, J.; Pontalis, J.B. (1994): <i>Vocabularul psihanalizei</i>”, Bucuresti, Ed.Humanitas (conceptele: Sine, Eu, Supraeu, mecanisme de aparare Idealul Eului, Eul Ideal); Widlocher, D.; Braconnier, A. (2006): <i>Psihanaliză și psihoterapii</i>, Bucuresti, Ed.3 (cap.15)</p> <p>Complementar: Freud, S. (2000): Opere: Psihologia inconștientului, Ed.Trei Articolele: § Dincolo de principiul plăcerii § Eul și Se-ul</p>

Săptămâna 8	<p>Curs 8 – Căi de manifestare a complexelor – actele ratate, visul</p> <p>De citit: Munteanu A, (2002): <i>Un început care se numește Freud</i>, Timișoara, Editura Eurobit (cap.5)</p> <p>Complementar: Freud, S. (2003): <i>Opere 9 - Interpretarea viselor</i>, București, Ed.Trei</p> <p>Seminar 4 – A doua topică freudiană: Sine, Eu, Supraeu. Mecanismele de apărare. Elemente de psihoterapie psihanalitică: tratamentul nevrozelor.</p>
Săptămâna 9	<p>Curs 9 – Căi de manifestare a complexelor – nevroze, perversiuni sexuale, psihoze.</p> <p>De citit: Munteanu A, (2002): <i>Un început care se numește Freud</i>, Timișoara, Editura Eurobit (cap.6)</p> <p>Seminar 5 – Problema psihogenezei. Stadiile de dezvoltare psihosexuală: stadiul oral, stadiul sadic-anal. Elemente de psihoterapie psihanalitică: tratamentul tulburărilor de personalitate</p> <p>De citit: Munteanu A, (2002): <i>Un început care se numește Freud</i>, Timișoara, Editura Eurobit (cap.3) Laplanche, J.; Pontalis, J.B. (1994): <i>Vocabularul psihanalizei</i>”, Bucuresti, Ed.Humanitas (conceptele: libido; obiect; pulsione partiala; alegere obiectală (sau alegere de obiect); alegere de obiect narcisica; alegere de obiect prin anaclisis; stadiu oral; stadiu sadic-oral; stadiu sadic-anal, stadiu falic; complex; complex de castrare; complexul Oedip; complexul Electra; perioada de latentă; stadiu genital) Widlocher, D.; Braconnier, A. (2006): <i>Psihanaliza și psihoterapii</i>, Bucuresti, Ed.3 (cap.16)</p> <p>Complementar: Dolto, Fr. (1993). <i>Psihanaliza și copilul</i>, Bucuresti, Ed.Humanitas (cap.3) Freud, S. (2001): <i>Opere 6 - Studii despre sexualitate</i>, Bucuresti, Ed. Trei. Articolul: <i>Trei eseuri asupra teoriei sexualității</i>, partea a II – Sexualitatea infantilă</p>
Săptămâna 10	<p>Curs 10 – Căi de manifestare a complexelor – sublimare și creație</p> <p>De citit: Munteanu A, (2002): <i>Un început care se numește Freud</i>, Timișoara, Editura Eurobit (cap.5)</p> <p>Seminar 5 – Problema psihogenezei. Stadiile de dezvoltare psihosexuală: stadiul oral, stadiul sadic-anal. Elemente de psihoterapie psihanalitică: tratamentul tulburărilor de personalitate</p>
Săptămâna 11	<p>Curs 11 – Terapia psihanalitică (I)</p> <p>De citit: Munteanu A. (2002): <i>Terapia psihanalitică freudiană</i>, București, Editura Sper;</p> <p>Seminar 6 – Problema psihogenezei. Stadiile de dezvoltare psihosexuală: stadiul falic, perioada de latență, stadiul genital.</p> <p>De citit: Munteanu A, (2002): <i>Un început care se numește Freud</i>, Timișoara, Editura Eurobit (cap.3) Laplanche, J.; Pontalis, J.B. (1994): <i>Vocabularul psihanalizei</i>”, Bucuresti, Ed.Humanitas (conceptele: libido; obiect; pulsione partiala; alegere obiectală (sau alegere de obiect); alegere de obiect narcisica; alegere de obiect prin anaclisis; stadiu falic; complex; complex de castrare; complexul Oedip; complexul Electra; perioada de latentă; stadiu genital)</p> <p>Complementar: Dolto, Fr. (1993). <i>Psihanaliza și copilul</i>, Bucuresti, Ed.Humanitas (cap.3) Freud, S. (2001): <i>Opere 6 - Studii despre sexualitate</i>, Bucuresti, Ed. Trei. Articolul: <i>Trei eseuri asupra teoriei sexualității</i>, partea a II – Sexualitatea infantilă și a III-a - Transformări ale pubertății.</p>

Săptămâna 12	Curs 12 – Terapia psihanalitică (II)
	De citit: Munteanu A. (2002): <i>Terapia psihanalitică freudiană</i>, București, Editura Sper; Seminar 6 – Problema psihogenezei. Stadiile de dezvoltare psihosexuală: stadiul falic, perioada de latență, stadiul genital.
Săptămâna 13	Curs 13 – Iradierile pedagogice și culturale ale psihanalizei
	De citit: Munteanu A, (2002): <i>Un început care se numește Freud</i>, Timișoara, Editura Eurobit (cap.7 și 8) Seminar 7 – Teoria visului. Elemente de psihoterapie psihanalitică: tratamentul psihozelor. De citit: Munteanu A, (2002): <i>Un început care se numește Freud</i>, Timișoara, Editura Eurobit (cap.5) Laplanche, J.; Pontalis, J.B. (1994): <i>Vocabularul psihanalizei</i>”, Bucuresti, Ed.Humanitas (conceptele: condensare, deplasare, diurne (resturi), ecran al visului, figurabilitate, ganduri (latente) ale visului, latent (conținut), manifest (continut), secundara (elaborare), mnezică (urma).) Widlocher, D.; Braconnier, A. (2006): <i>Psihanaliză și psihoterapii</i>, Bucuresti, Ed.3 (cap.18) Complementar: Freud, S. (2003): <i>Opere 9 - Interpretarea viselor</i>, București, Ed.Trei
Săptămâna 14	Curs 14 – Despre perenitatea psihanalizei
	De citit: Munteanu A, (2002): <i>Un început care se numește Freud</i>, Timișoara, Editura Eurobit (Epilog) Seminar 7 – Teoria visului. Elemente de psihoterapie psihanalitică: tratamentul psihozelor.

SISTEMUL DE EVALUARE

Modul de evaluare:

- § examen scris din materia prezentată la curs - 2/4 din nota finală;
 - § rezultatele obținute de studenți la cele două lucrări scrise pe parcursul semestrului - 1/4 din nota finală.
 - § rezultatele activității la seminar - 1/4 din nota finală.
 - § Prezența la seminar – 5 prezențe din 7 seminarii.
1. Examenul va fi susținut în formă scrisă, urmărind verificarea cunoștințelor acumulate la curs și la seminar.
 2. Două lucrări scrise pe parcursul semestrului. Materia pentru cele două lucrări este următoarea:
 - Ø Prima lucrare: Munteanu A, (2002): *Un început care se numește Freud*, Timișoara, Editura Eurobit, cap.1.
 - Ø A doua lucrare: Munteanu A, (2002): *Un început care se numește Freud*, Timișoara, Editura Eurobit, cap.7, 8 și Epilog.
 - Ø Fiecare dintre lucrări poate fi susținută de două ori, fără o penalizare de notă pentru a doua susținere (a doua susținere se realizează în cazul în care, din condiții obiective, studentul nu se poate prezenta la prima susținere a lucrării sau dacă lucrarea nu a fost notată cu o notă de trecere la prima susținere)
 3. **Rezultatele activității la seminar.** Activitatea la seminar constă în :
 - Ø o prezentare orală, pe una dintre teme de seminar, folosind bibliografia aferentă. Ordinea prezentărilor va fi stabilită în primul seminar, prezentările urmând a fi susținute începând cu seminarul 2. În condițiile în care studentul nu se poate prezenta, din motive obiective, pentru a prezenta tema, el va susține o altă temă, în ultimul seminar, la alegerea coordonatorului de seminar.
 Vor fi evaluate:
 - documentarea prezentării;
 - gradul de structurare și organizare a prezentării;
 - nivelul de prelucrare mentală a informației și de transmitere către colegi.
 - Ø un eseu pe una dintre teme discutate pe parcursul semestrului, legate de psihoterapia freudiană, eseu care va fi predat și evaluat în săptămâna 13 a semestrului.

RESTANȚE - SISTEMUL DE EVALUARE

Sistemul de evaluare rămâne același, fiecare dintre condițiile de seminar trebuind îndeplinite.

- Ø Studentul va mai avea la dispoziție două date de susținere a celor două lucrări, în afara datelor din timpul semestrului.
- Ø Cerințele legate de eseu rămân aceleași;
- Ø Prezentarea orală va fi înlocuită de o prezentare scrisă, care se referă la aceeași tematică;

În cazul promovării cerințelor seminarului, dar a nepromovării examenului scris, studentului îi este recunoscută nota obținută la seminar și la cele două lucrări pe parcursul semestrului.

Pentru prima sesiune de examene, numărul necesar de prezențe este un criteriu de excludere.